

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 43, 237

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus [terviktekst muudatustega kuni 14.03.2001]

Vastu võetud 26.03.1997
RT I 1997, 30, 471

Terviktekst

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE KORRALDUSE SEADUS

Muudatusi sisaldava paragrahvi lõpus sulgudes on viide seadus(t)ele (vastuvõtmise kuupäev), millega kehtestati praegune sõnastus. Terviktekst avaldatakse 14. märtsi 2001. a seaduse III osa alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ülesanne

Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse ülesanne on sätestada teadus- ja arendustegevuse korralduse alused, kindlustada teadus- ja tehnoloogialoome kui eesti kultuuri ja majanduse koostisosa säilimise ning edasise arengu õiguslikud vahendid.

§ 2. Seaduses kasutatavad mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:
teadustegevus – isiku loomevabadusel põhinev tegevus, mille eesmärk on teaduslike uuringute abil uute teadmiste saamine inimese, looduse ja ühiskonna ning nende vastastikuse toime kohta;
arendustegevus – uuringute ja kogemuste kaudu saadud teadmiste rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks;
alusuuringud – algupärased teoreetilised või eksperimentaalsed uuringud uute teadmiste saamiseks nähtuste ja sündmuste põhialuste kohta, seadmata eesmärgiks saadud teadmiste kohest rakendamist;
rakendusuuringud – algupärased uuringud uute teadmiste saamiseks esmase eesmärgiga rakendada saadud teadmisi kindlas valdkonnas suhteliselt lühikese aja jooksul;
innovatsioon – uute ideede ja teadmiste kasutamine uuendusliku tehnoloogia, juhtimisprotsessi, toote või teenuse rakendamiseks;
evalveerimine – teadus- ja arendustegevuse taseme rahvusvaheline hindamine.[14.03.2001]

§ 3. Teadus- ja arendusasutused

Teadus- ja arendusasutused käesoleva seaduse tähenduses on asutused ja juriidilised isikud, mille põhitegevus vastavalt põhikirjale või põhimäärusele on teadus- ja arendustegevus ning mis on registreeritud vastavalt käesoleva seaduse §-le 5¹. [14.03.2001]

§ 4. Eesti Teaduste Akadeemia

(1) Eesti Teaduste Akadeemia on kõrge teadusliku kvalifikatsiooniga teadlaste ühendus, mille ülesandeks on aidata kaasa Eesti teaduse arengule ja taseme tõstmisele ning teadustulemuste rakendamisele Eesti huvides.

(2) Eesti Teaduste Akadeemia on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb Eesti Teaduste Akadeemia seaduse, käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhikirja alusel.

Paragrahv 4¹ jõustub 1.01.2002

§ 4¹. Teadusraamatukogu ja arhiivraamatukogu

(1) Teadusraamatukogu on avalikku teenust osutav raamatukogu, mille ülesanne on teadusinformatsiooni kogumine, säilitamine, töötlemine ja kättesaadavaks tegemine.

(2) Arhiivraamatukogu on Eesti trükise kui rahvusliku kultuuripärandi arhiiv, mille esmane ülesanne on eesti keeles ja Eestis ilmunud trükiste ning Eestit käsitlevate või Eesti kohta informatsiooni sisaldavate teavikute täieliku kogu komplekteerimine ja alaline säilitamine, süstemaatiline struktureerimine ja teadustöökätesaadavaks tegemine ning rahvusbibliograafia koostamises osalemine.

(3) Teadusraamatukogule ja arhiivraamatukogule esitatavad nõuded, teadusraamatukogu ja arhiivraamatukogu nimetamise tingimused ja korra kehtestab haridusminister määrusega. Teadusraamatukogud ja arhiivraamatukogud nimetab Vabariigi Valitsus haridusministri ettepanekul.

(4) Eesti Rahvusraamatukogu tegevust reguleerib Eesti Rahvusraamatukogu seadus (RT I 1998, 34, 488).[14.03.2001]

2. peatükk

TEADUS- JA ARENDUSASUTUSTE TEGEVUSE KORRALDAMINE

§ 5. Teadus- ja arendusasutuste õiguslik seisund

(1) Teadus- ja arendusasutus võib olla asutatud riigiasutusena, kohaliku omavalitsuse asutusena, avalik-õigusliku juriidilise isikuna, avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena või eraõigusliku juriidilise isikuna.

(2) Teadus- ja arendusasutuse autonoomia seisneb õiguses:

1) määrata oma struktuur ja töökorraldus;

2) valida teadus- ja arendustegevuse viise ja meetodeid;

3) sõlmida, muuta ja lõpetada lepinguid õigusaktidega kehtestatud alustel ja korras;

4) otsustada oma tegevuse tulemuste kasutamise üle, kui seda ei piira seadus, selle alusel väljaantud õigusakt või leping.

(3) Teadus- ja arendusasutused tegutsevad käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhimääruse või põhikirja alusel.

(4)[kehtetu – 14.03.2001][14.03.2001]

§ 5¹. Teadus- ja arendusasutuse registreerimine

(1) Teadus- ja arendusasutused kantakse Haridusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste registrisse. Teadus- ja arendusasutuste register on andmekogude seaduse (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 50, 317; 57, 373; 92, 597; 2001, 7, 17; 17, 77) alusel peetav Haridusministeeriumi andmekogu, mille asutab ja mille pidamise korra kehtestab haridusminister määrusega.

(2) Haridusministeerium registreerib teadus- ja arendusasutuse, kui teadus- ja arendusasutuse põhikiri või põhimäärus vastab käesoleva seaduse ja teiste õigusaktide nõuetele.[14.03.2001]

§ 6. Teadus- ja arendusasutuse asutamine, ümberkorraldamine, ümberkujundamine ja tegevuse lõpetamine

(1) Riigiasutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse moodustab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab Vabariigi Valitsus. Kohaliku omavalitsuse asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse moodustab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Avalik-õigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusasutus asutatakse ja lõpetatakse seadusega. Avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse asutab, korraldab ümber ja selle tegevuse lõpetab avalik-õiguslik juriidiline isik.

(3) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusasutus asutatakse, kujundatakse ümber ja lõpetatakse õigusaktidega sätestatud korras.[14.03.2001]

§ 7. Teadus- ja arendusasutuse juhtimine

(1) Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutsevat teadus- ja arendusasutust juhib direktor, kes kannab vastutust teadus- ja arendusasutuse üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Direktori ametikoht täidetakse avaliku konkursi korras. Direktoriga sõlmib avaliku konkursi tulemusel alusel töölepingu viieks aastaks minister, kelle juhitava ministeeriumi valitsemisalasse teadus- ja arendusasutus kuulub, vallavanem, linnapea või avalik-õigusliku juriidilise isiku juht.

(3) Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutusena tegutseva teadus- ja arendusasutuse tegevusega seotud küsimuste lahendamiseks põhikirjas või põhimääruses määratud ulatuses moodustatakse vähemalt viieliikmeline teadusnõukogu, mille koosseisu kinnitab direktori ettepanekul minister, kelle juhitava ministeeriumi valitsemisalasse teadus- ja arendusasutus kuulub, vallavanem, linnapea või avalik-õigusliku juriidilise isiku juht.

(4) Avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsevas teadus- ja arendusasutuses täidab direktori ülesandeid avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku juht ja teadusnõukogu ülesandeid avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ.[14.03.2001]

§ 8. Teadustöötajad

(1) Teadus- ja arendusasutuste teadustöötajate ametikohad on teaduri ja vanemteaduri ametikoht. Teadus- ja arendusasutuste juhid ning teadus- ja arendusasutuste teaduslike struktuuriüksuste juhid loetakse teadustöötajateks, kui nad osalevad teadusteema või uurimisprojekti täitmises.

(2) Teadur on teadustöötaja, kes osaleb teadusteema või uurimisprojekti täitmises. Teaduri ametikohale võib kandideerida isik, kellel on Eesti magistri- või doktorikraad või sellele vastav välisriigi akadeemiline kraad.

(3) Vanemteadur on oma eriala tunnustatud teadlane, kes juhib teadusteemat või uurimisprojekti või vastutab selle oluliste lõikude täitmise eest. Vanemteaduri ametikohale võib kandideerida isik, kellel on Eesti doktorikraad või sellele vastav välisriigi akadeemiline kraad.[14.03.2001]

§ 9. Teadustöötajate ametikohtade täitmine

(1) Korralised teadustöötajad valib teadusnõukogu või avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ avaliku konkursi korras. Konkursi võitnud teadustöötajaga sõlmib teadus- ja arendusasutuse juht töölepingu tähtajaga kuni viis aastat.

(2) Korraliste teadustöötajate konkursi läbiviimise tingimused ja korra kehtestab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusena tegutsevas teadus- ja arendusasutuses minister, kelle juhitava ministeeriumi valitsemisalasse teadus- ja arendusasutus kuulub, või valla- või linnavalitsus. Avalik-õigusliku juriidilise isikuna, selle asutusena või eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsevas teadus- ja arendusasutuses kehtestab need avalik-õigusliku või eraõigusliku juriidilise isiku vastav organ.

(3) Teadus- ja arendusasutuse juhil on õigus tööle võtta erakorralisi teadustöötajaid töölepingu alusel tähtajaga kuni kolm aastat.[14.03.2001]

§ 9¹.Uurija-professor

(1) Uurija-professor on oma eriala tunnustatud teadlane, kes juhib teadus- ja arendusasutuses vastava ala uuringuid ning juhendab doktorante. Uurijaprofessoriks võib kandideerida isik, kellel on Eesti doktorikraad või sellele vastav välisriigi akadeemiline kraad, kes on töötanud vanemteaduri või ülikooli professorina kokku vähemalt kümme aastat ning kelle juhendamisel on kaitstud doktoriväitekirju.

(2) Uurija-professori valimisi korraldab ja uurija-professori valib Eesti Teaduste Akadeemia avaliku konkursi korras kuni viieks aastaks. Uurija-professori valimise tingimused ja korra kehtestab haridusminister määrusega.

(3) Teadus- ja arendusasutusel on õigus uurija-professorile luua tähtajaline uurija-professori ametikoht ja sõlmida temaga tööleping kuni viieks aastaks.

(4) Uurija-professorile makstakse uurija-professori tasu riigieelarvest Haridusministeeriumi eelarve kaudu.[14.03.2001]

3. peatükk

TEADUS- JA ARENDUSTEgevuse RIIKLIK KORRALDAMINE

§ 10. Vabariigi Valitsus

Teadus- ja arendustegevuse korraldamisel Vabariigi Valitsus:

- 1) kujundab Eesti eeldusi, tingimusi ning vajadusi arvestava teadus- ja arenduspoliitika ning valmistab ette riigi teadus- ja arendustegevuse arengukavad ja esitab need Riigikogule;
- 2) vähemalt kord aastas esitab peaminister Riigikogule Vabariigi Valitsuse nimel ülevaate teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas;
- 3) kinnitab riiklikud teadus- ja arendusprogrammid vastavalt riigi arengukavadele, tagab ministeeriumidevahelise koostöö teadus- ja arenduspoliitika elluviimisel, arvestades Teadus- ja Arendusnõukogu ettepanekuid;
- 4) kehtestab Teaduskompetentsi Nõukogu moodustamise korra ja töökorra ning kinnitab selle koosseisu;
- 5) moodustab, korraldab ümber ja lõpetab riigi teadus- ja arendusasutuste tegevuse neid haldava ministeeriumi ettepanekul, kuulunud ära Teadus- ja Arendusnõukogu seisukoha;
- 6) otsustab Eesti osalemise rahvusvahelises teadus- ja arendustegevusalases koostöös riiklikul tasemel;
- 7) kehtestab teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tingimused ja korra;
- 7¹) kehtestab riigi teaduspreemiade põhimääruse;

- 7²) moodustab riigi teaduspreemiate komisjoni ja kinnitab haridusministri ettepanekul selle koosseisu;
8) määrab riigi teaduspreemiad haridusministri esildisel riigi teaduspreemiate komisjoni ettepanekute alusel;
9) täidab muid talle seadusega pandud ülesandeid teadus- ja arendustegevuse valdkonnas.[10.12.1998; 14.03.2001]

§ 11. Teadus- ja Arendusnõukogu

- (1) Teadus- ja Arendusnõukogu on Vabariigi Valitsuse juures asuv nõuandev kogu, kes:
- 1) nõustab Vabariigi Valitsust teadus- ja arendustegevuse strateegia küsimustes;
 - 2) esitab Vabariigi Valitsusele oma seisukoha ministeeriumide esitatud riiklike teadus- ja arendusprogrammide kohta;
 - 3) esitab Vabariigi Valitsusele igal aastal Eesti teadus- ja arendustegevuse aruande ning eelseisva perioodi teadus- ja arenduspoliitilised eesmärgid;
 - 4) nõustab Vabariigi Valitsust riigieelarve eelnõu kujundamisel teadus- ja arendustegevuseks ettenähtud summade osas erinevate ministeeriumide ning teadus- ja arendustegevuse finantseerimise liikide kaupa;
 - 5) nõustab Vabariigi Valitsust riigi teadus- ja arendusametuste asutamisel, ümberkorraldamisel ja tegevuse lõpetamisel;
 - 6) nõustab Vabariigi Valitsust teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tingimuste ja korra kehtestamisel;
 - 7) täidab muid talle seadusega pandud või Vabariigi Valitsuse antud ülesandeid.
- (2) Teadus- ja Arendusnõukogu on 12-liikmeline ning selle koosseisu kinnitab kuni kolmeks aastaks Vabariigi Valitsus.
- (3) Teadus- ja Arendusnõukogu koosseisu kuuluvad ametikoha järgi peaminister, haridusminister, majandusminister, üks peaministri nimetatud Vabariigi Valitsuse liige ning kaheksa Vabariigi Valitsuse nimetatud liiget.
- (4) Teadus- ja Arendusnõukogu esimeheks on ametikoha järgi peaminister.
- (5) Teadus- ja Arendusnõukogu tehnilise teenindamise tagab Riigikantselei.
- (6) Teadus- ja Arendusnõukogu tegevuse alused ja töökord kehtestatakse põhimäärusega, mille kinnitab Vabariigi Valitsus.[14.03.2001]

§ 12. Teaduskompetentsi Nõukogu

- (1) Teaduskompetentsi Nõukogu on haridusministri nõuandev organ, kes:
- 1) töötab välja teadus- ja arendusametuste sihtfinantseerimise põhimõtted ja strateegia;
 - 2) teeb ettepanekuid teadus- ja arendusametuste teadusteemade sihtfinantseerimise avamise, muutmise ja lõpetamise kohta;
 - 3) annab hinnanguid teadus- ja arendusametuste teadustöö sihtfinantseerimise tulemuslikkuse ja teadustöö tulemuste rahvusvahelisele tasemele vastavuse kohta;
 - 4) teeb ettepanekuid teadus- ja arendustegevuse evalveerimise tulemuste kinnitamiseks;
 - 5) teeb, tulenevalt evalveerimise tulemustest, ettepanekuid riigi teadus- ja arendusametuste moodustamise, nende ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise kohta;
 - 6) teeb ettepanekuid Haridusministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate teadus- ja arendusametuste infrastruktuurikulude katmise kohta;
 - 7) annab Haridusministeeriumi eelarve projekti koostamisel soovitusi teadus- ja arendustegevuse finantseerimise kohta;
 - 8) annab soovitusi doktoriõppega seotud teadustöö finantseerimise kohta;
 - 9) esitab vähemalt kord kolme aasta jooksul oma tegevuse aruande haridusministrile ning Teadus- ja Arendusnõukogule;
 - 10) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.
- (2) Teaduskompetentsi Nõukogu moodustab ja selle koosseisu kinnitab kolmeks aastaks Vabariigi Valitsus haridusministri ettepanekul.[14.03.2001]

§ 13. Ministeeriumid

- (1) Kõigi ministeeriumide ülesanded teadus- ja arendustegevuse valdkonnas on:
- 1) oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine;
 - 2) riigi arengukavadest tulenevate oma valitsemisala puudutavate riiklike teadus- ja arendusprogrammide väljatöötamine ning nende täitmise korraldamine;
 - 3) oma valitsemisalasse kuuluvate riigi teadus- ja arendusametuste põhimääruste kinnitamine;
 - 4) oma valitsemisalasse kuuluva teadus- ja arendustegevuse finantseerimiseks vajalike vahendite põhjendamine ja määramine valitsemisala eelarve projekti koostamisel ning nende teadus- ja arendusametuste eelarvete kinnitamine riigieelarves valitsemisala teadus- ja arendustegevuseks eraldatud summade ulatuses.
- (2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule Haridusministeerium:
- 1) teostab riiklikku teadus- ja arenduspoliitikat ning korraldab teadus- ja arendustegevust;
 - 2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid teadus- ja arenduspoliitika ning teadus- ja arendustegevuse strateegia kohta;
 - 3) korraldab teadus- ja arendusametuste teadus- ja arendustegevuse finantseerimist;

Punkt 4 jõustub 1.01.2002

4) korraldab teadusraamatukogudele teadusinformatsiooni ja arhiivraamatukogudele teavikute hankimise finantseerimist;

5) koordineerib riiklikul tasandil rahvusvahelist teadusalast koostööd ja korraldab selle finantseerimist;

Punkt 6 jõustub 1.01.2002

6) koordineerib teadusraamatukogude ühtse komplekteerimiskava koostamist;

7) korraldab teadus- ja arendustegevuse evalveerimist;

8) korraldab teadustööde riiklikke konkursse ja kehtestab nende läbiviimise tingimused ja korra;

9) täidab muid käesoleva lõike punktides 1–8 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule Majandusministeerium:

1) teostab riiklikku innovatsioonipoliitikat;

2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kohta;

3) korraldab rakendusuuringute, arendustegevuse ja innovatsiooni finantseerimist;

4) koordineerib ja korraldab rahvusvahelist tehnoloogiaalast koostööd ning vajadusel korraldab selle Eesti-poolset finantseerimist;

5) täidab muid käesoleva lõike punktides 1–4 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.[14.03.2001]

4. peatükk

FINANTSEERIMINE JA RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 14. Finantseerimise üldpõhimõtted

(1) Teadus- ja arendustegevust finantseeritakse riigieelarvest, valla või linna eelarvest, sihtannetustest, teadus- ja arendusasutuste majandustegevusest laekuvast tulust ja muudest allikatest.

(2) Teadus- ja arendustegevuse finantseerimine riigieelarvest toimub sihtfinantseerimise, riiklike teadus- ja arendusprogrammide, uurimistoetuste, sealhulgas magistrandide ja doktorantide teadustöö stipendiumide ning arendustoetuste kaudu. Magistrandide ja doktorantide teadustöö stipendiumid võrdsustatakse riiklike stipendiumidega.

Lõige 3 jõustub 1.01.2002

(3) Teadusinformatsiooni hankimist teadusraamatukogudele ühtse komplekteerimiskava alusel ja teavikute hankimist arhiivraamatukogudele finantseeritakse riigieelarvest Haridusministeeriumi eelarve kaudu.[21.01.1999;14.03.2001]

§ 15. Sihtfinantseerimine

(1) Teadus- ja arendusasutuste sihtfinantseerimine toimub riigieelarvest Haridusministeeriumi eelarve kaudu.

(2) Teadus- ja arendusasutuste teadusteemade sihtfinantseerimise tingimused ja korra kinnitab haridusminister määrusega. Teadusteemade sihtfinantseerimise iga-aastase mahu kinnitab Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul haridusminister käskkirjaga.

(3) Sihtfinantseerimist on õigus taotleda teadus- ja arendusasutusel, mis on evalveeritud ja kantud Haridusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste registrisse.

(4) Teema sihtfinantseerimise jätkamise aluseks on Teaduskompetentsi Nõukogu hinnang tehtud töö tulemustele. Uue teema sihtfinantseerimise otstarbekuse hindamisel arvestab Teaduskompetentsi Nõukogu taotlevas teadus- ja arendusasutus selle teema täitmiseks loodud eeldusi ning teema aktuaalsust. Teadus- ja arendusasutuste teadusteemad kuuluvad hindamisele igal aastal.[14.03.2001]

§ 16. Uurimis- ja arendustoetused

(1) Riigieelarves uurimistoetusteks (sealhulgas magistrandide ja doktorantide teadustöö stipendiumideks) ettenähtud raha eraldatakse Haridusministeeriumi eelarve kaudu riigi poolt asutatud sihtasutusele Eesti Teadusfond.

(2) Riigieelarves arendustoetusteks ettenähtud raha eraldatakse Majandusministeeriumi eelarve kaudu riigi poolt asutatud vastavale sihtasutusele.

(3) Riigi poolt asutatud sihtasutused eraldavad uurimis- ja arendustoetusteks ettenähtud raha avaliku konkursi korras esitatud projektidele.[21.01.1999; 14.03.2001]

§ 17. Riiklikud teadus- ja arendusprogrammid

- (1) Riiklike teadus- ja arendusprogrammide täitmiseks eraldatakse riigieelarves raha sellele ministeeriumile, kes vastutab programmi täitmise eest.
- (2) Programmi täitmiseks vajalikud teadus- ja arendustööd tellitakse avaliku konkursi korras.[14.03.2001]

§ 18. Infrastruktuurikulud

- (1) Riigi teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulud kaetakse riigieelarvest selle ministeeriumi eelarve kaudu, kelle valitsemisalassee teadus- ja arendusametuse kuulub.
- (2) Kohaliku omavalitsuse teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulud kaetakse vastava valla või linna eelarvest.
- (3) Avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle ametusena tegutseva teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulude katmist toetatakse riigieelarves selleks sihtotstarbeliselt ettenähtud vahenditest Haridusministeeriumi eelarve kaudu.
- (4) Riigiametusena tegutseva teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulud kaetakse ja avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle ametusena tegutseva teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulude katmist toetatakse riigieelarve vahenditest, kui teadus- ja arendusametuse tegevust on finantseeritud käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud alustel.
- (5) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusametuse infrastruktuurikulud katab eraõiguslik juriidiline isik. Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutsev teadus- ja arendusametuse võib saada sihtotstarbelist toetust infrastruktuurikulude katmiseks riigieelarvest või valla või linna eelarvest.[14.03.2001]

§ 19. Aruandlus ja riiklik järelevalve

- (1) Teadus- ja arendusametused peavad finants- ja statistilist arvestust õigusaktides kehtestatud korras.
- (2) Teadus- ja arendusametustele riigieelarvest eraldatud vahendite sihtotstarbelist kasutamist kontrollitakse õigusaktidega sätestatud korras. Kontrolli teadus- ja arendusametuste üle, kelle tegevust on finantseeritud käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud alustel, teostab § 15 lõikes 4 sätestatud eesmärgil ja ulatuses ka Haridusministeerium.
- (3) Kontrolli teadus- ja arendustegevust finantseerivate sihtametuste tegevuse põhikirjalistele eesmärkidele vastavuse üle teostatakse sihtametuste seaduses (RT I 1995, 92, 1604; 1996, 42, 811; 1998, 36/37, 552; 59, 941; 1999, 10, 155; 2000, 55, 365) sätestatud korras.[14.03.2001]

§ 20. Evalveerimine

- (1) Riigi või kohaliku omavalitsuse ametusena, avalik-õigusliku juriidilise isikuna või selle ametusena tegutseva teadus- ja arendusametuse teadus- ja arendustegevuse valdkondi evalveeritakse vähemalt kord seitsme aasta jooksul. Evalveerimisega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Haridusministeeriumi eelarve kaudu.
- (2) Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusametuse teadus- ja arendustegevuse valdkondi evalveeritakse teadus- ja arendusametuse taotlusel ja kulul. Eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusametuse teadus- ja arendustegevuse valdkonna positiivse evalveerimisotsuse kehtivusaeg on seitse aastat.
- (3) Evalveerimist korraldab Haridusministeerium koostöös Teaduskompetentsi Nõukoguga Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras.
- (4) Teadus- ja arendustegevuse valdkonna evalveerimise läbiviimiseks moodustab haridusminister õigusaktidega sätestatud korras ajutise evalveerimiskomisjoni. Evalveerimiskomisjon annab hinnangu evalveeritavas teadus- ja arendustegevuse valdkonnas tegutsevatele rühmadele. Evalveerimiskomisjon on kolme- kuni kuueliikmeline ja selle koosseisu kuulub vähemalt kolm väliseksperti.
- (5) Evalveerimise tulemuse kinnitab Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul haridusminister käskkirjaga. Haridusministril on õigus motiveeritud käskkirjaga tagastada Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanek Teaduskompetentsi Nõukogule teist korda läbivaatamiseks.
- (6) Haridusministeerium teatab evalveerimise tulemusest teadus- ja arendusametusele, mille teadus- ja arendustegevust evalveeriti, sihtametustele, mille riik on asutanud teadus- ja arendustegevuse finantseerimiseks, ja Eesti Teaduste Akadeemiale. Riigi-, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku ametusena tegutseva teadus- ja arendusametuse evalveerimisel teatab Haridusministeerium evalveerimise tulemusest ka ministrile, kelle juhitava ministeeriumi valitsemisalassee teadus- ja arendusametuse kuulub, vallavanemale, linnapeale või avalik-õigusliku juriidilise isiku juhile.
- (7) Evalveeritud teadus- ja arendustegevuse valdkonnas negatiivse hinnangu saanud rühma ei evalveerita enne ühe aasta möödumist negatiivse evalveerimisotsuse tegemisest.

(8) Haridusministril on õigus negatiivse evalveerimisotsuse korral Teaduskompetentsi Nõukogu ettepanekul vähendada teadus- ja arendusasutuse vastava teadusteema sihtfinantseerimise mahtu ja negatiivsele evalveerimisotsusele järgneval eelarveaastal teadusteema sihtfinantseerimine lõpetada.[14.03.2001]

5. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 21. Üleminek

(1) Teadus- ja arendusasutuste põhikirjad ja põhimäärused viiakse käesoleva seadusega vastavusse kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

(2) Vabariigi Valitsusel on õigus riigi teadus- ja arendusasutust haldava valitsusasutuse ettepanekul lubada riigi teadus- ja arendusasutusel ühineda avalik-õigusliku ülikooli või Eesti Teaduste Akadeemiaga. Ühinemise sätestatakse vastavas lepingus, mille sõlmivad riigi teadus- ja arendusasutust haldav valitsusasutus ja avalik-õiguslik ülikool või Eesti Teaduste Akadeemia.

(3) Vabariigi Valitsus esitab kuue kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, Riigikogule seaduseelnõud nende teadus- ja arendusasutuste tegevuse reguleerimiseks, mis säilitavad avalik-õigusliku juriidilise isiku staatuse.

(4) 2003. aasta 1. jaanuarini loetakse positiivselt evalveerituks ka nende Haridusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutuste teadus- ja arendustegevus, mis läbisid Rootsi Kuningliku Teaduste Akadeemia evalveerimise 1991. aastal või Teadus- ja Arendusnõukogu evalveerimise 1995. aastal.[14.03.2001]

§ 22. Välisriigi diplomite ja akadeemiliste kraadide tunnustamine

(1) Eesti Vabariik tunnustab välisriikide diplomeid ja akadeemilisi kraade, kui välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(2) Eesti Vabariik tunnustab enne 1991. aasta 20. augustit endise NSV Liidu territooriumil kaitstud teaduskraade ja diplomeid välisriikide teaduskraadide ja diplomitena.

(3) NSV Liidu kandidaadikraadi ingliskeelse vastena on lubatud kasutada nimetust Doctor of Philosophy, lühend Ph. D, või muud vastavale valdkonnale omast doktorikraadi nimetust.[14.03.2001]

§ 22¹.Haridusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutused

(1) Haridusministeeriumis registreeritud teadus- ja arendusasutused, mille põhitegevus põhikirja või põhimääruse järgi ei ole teadus- ja arendustegevus, kustutatakse 2002. aasta 1. jaanuarist teadus- ja arendusasutuste registrist.

(2) Teadus- ja arendusasutused, mis viivad oma tegevuse 2002. aasta 1. jaanuariks käesoleva seaduse § 3 nõuetega vastavusse, esitavad selleks tähtjaks Haridusministeeriumi teadus- ja arendusasutuste registri volitatud töötlejale järgmised dokumendid:

- 1) vastavasisuliste muudatustega teadus- ja arendusasutuse põhikirja või põhimääruse;
- 2) eraõigusliku juriidilise isikuna tegutseva teadus- ja arendusasutuse äriregistri või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri registrikaardi koopia.[14.03.2001]

§ 22².Sõlmitud töölepingute kehtivus

Töölepingud, mis on sõlmitud isikutega, kes ei vasta käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud nõuetele, kehtivad töölepingus määratud tähtaja lõpuni.[14.03.2001]

§ 23. Eesti Teadusfondi ja Eesti Innovatsioonifondi ümberkujundamine

Eesti Teadusfondi ja Eesti Innovatsioonifondi ümberkujundamine toimub Vabariigi Valitsuse korraldusega vastavalt äriseadustiku (RT I 1995, 26-28, 355; 1998, 91-93, 1500; 1999, 10, 155; 23, 355; 24, 360; 57, 596; 102, 907; 2000, 29, 172; 49, 303; 55, 365; 57, 373; 2001, 34, 185) §-le 509.

§ 24. Seaduse kehtetuks tunnistamine

Teaduskorralduse seadus (RT I 1995, 5, 42; 1996, 49, 953) tunnistatakse kehtetuks.

§ 25. Jõustumine

Käesoleva seaduse § 4¹, § 13 lõike 2 punktid 4 ja 6 ning § 14 lõige 3 jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril.[14.03.2001]